

Definities en toepassingen

- 1.1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen en op alle overeenkomsten die de gebruiker van deze algemene voorwaarden, verder te noemen opdrachtnemer, doet aan of sluit met derden, verder te noemen opdrachtgever.
- 1.2. Van deze algemene voorwaarden kan slechts bij schriftelijk aangegane overeenkomst worden afgeweken. Deze afwijkingen hebben geen bindende werking op andere overeenkomsten met opdrachtgever.
- 1.3. De opdrachtgever met wie eenmaal op de onderhavige voorwaarden werd gecontracteerd, stemt in met toepasselijkheid van deze voorwaarden op latere overeenkomsten tussen opdrachtgever en gebruiker.
- 1.4. De voorwaarden worden aangeduid als CUMELA-voorwaarden.

Aanbieding en overeenkomst

- 2.1. Alle offertes zijn een vrijblijvend aanbod.
- 2.2. Behoudens uitdrukkelijk andersluidend beding heeft opdrachtnemer het recht om, indien een opdracht niet aan hem wordt gegeven, alle redelijke kosten welke hij heeft moeten maken om zijn offerte te kunnen uitbrengen, in rekening te brengen aan opdrachtgever.
- 2.3. Overeenkomsten kunnen namens opdrachtnemer alleen aangegaan worden door daartoe bevoegde personen. Afspraken met bij de uitvoering van het werk werkzame medewerkers van opdrachtnemer binden de opdrachtnemer niet. Op eerste verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer aangeven wie binnen het bedrijf van opdrachtnemer bevoegd zijn tot het aangaan van overeenkomsten.
- 2.4. Opdrachtnemer zal uitgaan van de juistheid van de door opdrachtgever verstrekte gegevens en hierop zijn aanbieding baseren. Schade voortvloeiende uit onjuistheid of onvolledigheid van deze gegevens komt voor rekening van opdrachtgever.

Rechten industriële en intellectuele eigendom

- 3. Alle door opdrachtnemer verstrekte bestekken of omschrijvingen, begrotingen, plannen, tekeningen of andere bescheiden blijven eigendom van opdrachtnemer en worden op eerste verzoek van de opdrachtnemer geretourneerd. Tevens geldt onverkort zijn auteursrecht alsmede alle overige rechten van intellectuele of industriële eigendom.

Prijzen

- 4.1. Alle door opdrachtnemer opgegeven, dan wel tussen opdrachtnemer en opdrachtgever overeengekomen prijzen, behoudens wanneer zulks expliciet anders is vermeld, zijn exclusief omzetbelasting, verzekeringen, invoerrechten, heffingen, rechten en andere belastingen.
- 4.2. Bij overschrijding van de normale arbeidstijden op werkdagen, bij arbeid op zaterdag en op zon- en feestdagen, dit alles op verzoek van opdrachtgever, zal opdrachtnemer een toeslag op de overeengekomen prijzen in rekening brengen, welke evenredig is met de extra hieruit voortvloeiende kosten.
- 4.3. Bij gebrek aan een reeds overeengekomen vaste prijs geschiedt de vaststelling van de prijs voor de uitgevoerde opdracht volgens de na voltooiing gebleken omvang der verrichte werkzaamheden en geleverde of verbruikte materialen, op basis van de voor het begin van de werkzaamheden door partijen overeengekomen tarieven, of bij gebreke van zodanige vaststelling, op basis van de ten tijde van de oplevering van het werk ter plaatse geldende tarieven.
- 4.4. In het geval van meerdere opdrachtgevers, zijn zij allen hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de contractuele verplichtingen.

- 4.5. Het in het voorgaande lid bepaalde is tevens op een gedeeltelijk uitgevoerde opdracht van overeenkomstige toepassing.
- 4.6. Opdrachtnemer is gerechtigd opdrachtgever aanvangskosten in rekening te brengen.
- 4.7. Opdrachtnemer is gerechtigd voor uitvoering van de overeenkomst zekerheid te verlangen van opdrachtgever voor de nakoming van de betalingsverplichtingen.
- 4.8. Opdrachtnemer is gerechtigd prijsstijging van kostprijsbepalende factoren waaronder in ieder geval, maar niet uitsluitend, begrepen de kostprijs van grond- en brandstoffen, materialen, fabricage, transport, valutawisselkoersen, stort- en verwerkingstarieven en dergelijke, zulks ter beoordeling van opdrachtnemer, die zijn ontstaan na het tot stand komen van de overeenkomst, doch voor de op/aflevering, aan opdrachtgever door te berekenen. Indien opdrachtnemer dit doet binnen 3 maanden na het sluiten van de overeenkomst, heeft opdrachtgever het recht de overeenkomst te ontbinden, van welk recht hij gebruik moet maken binnen 8 dagen na kennisgeving van de prijsverhoging. Ontbinding van de overeenkomst op deze wijze geeft geen der partijen het recht op schadeloosstelling.

Uitvoering

- 5.1. Opdrachtnemer voert de opdracht uit op de wijze en gedurende een binnen de overeengekomen termijn gelegen tijd, welke hem, rekening houdende met de belangen en voor zoveel mogelijk met de desbetreffende wensen van opdrachtgever, daartoe geschikt voorkomen. Het tijdstip van de uitvoering van de opdracht wordt door opdrachtnemer tijdig aan opdrachtgever medegedeeld.
- 5.2. Opdrachtnemer heeft recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien door overmacht of door voor rekening van opdrachtgever komende omstandigheden, of door wijziging in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering, niet van opdrachtnemer kan worden gevergd dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
- 5.3. Bij overschrijding van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is opdrachtnemer aan opdrachtgever geen schadevergoeding verschuldigd, tenzij bij schriftelijke overeenkomst anders door partijen is overeengekomen.
- 5.4. Indien de aanvang of voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waar opdrachtgever verantwoordelijk voor is, dienen de daaruit voor opdrachtnemer voortvloeiende schade en kosten door opdrachtgever te worden vergoed.
- 5.5. Wanneer opdrachtnemer en opdrachtgever van mening verschillen over de vraag of weers- en/of werkomstandigheden, daaronder begrepen omstandigheden ten aanzien van het aanwenden van meststoffen of het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen, een negatieve invloed op het werk kunnen hebben, is opdrachtnemer gerechtigd het werk niet uit te voeren, zonder dat daaruit enige plicht tot schadevergoeding voortvloeit. Mocht opdrachtnemer het werk, op uitdrukkelijk verzoek van opdrachtgever wel uitvoeren, dan is de uitvoering van het werk voor risico van opdrachtgever en is opdrachtgever nimmer gerechtigd tot enige schadevergoeding, mochten de werkzaamheden een negatief resultaat hebben.
- 5.6. De plaats van levering is de door opdrachtgever bepaalde locatie welke ontsloten is door een verharde weg. Vanaf het moment van levering zijn de zaken voor risico van opdrachtgever. Hiervan kan slechts bij schriftelijke overeenkomst worden afgeweken.

Overmacht

- 6.1. Opdrachtnemer is gerechtigd de uitvoering van zijn verplichtingen op te schorten voor de duur van een overmacht situatie.
- 6.2. Onder overmacht wordt mede verstaan een omstandigheid die ten tijde van het sluiten van de overeenkomst redelijkerwijze niet

te verwachten was en buiten de invloedssfeer van opdrachtnemer ligt. Daaronder wordt mede verstaan: overheidsmaatregelen, bijzondere weeromstandigheden, stakingen, vervoersstromingen, ziekte, onlusten en/of oorlogen, en een toerekenbare tekortkoming in de nakoming en/of overmacht aan de zijde van die personen waarvan opdrachtnemer afhankelijk is voor de fabricage en/of levering van producten.

6.3. Overmacht kan nimmer grond zijn voor schadevergoeding aan opdrachtgever.

Wijzigingen in het werk en omstandigheden

- 7.1. Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minder werk als:
  - a. er sprake is van een wijziging in het ontwerp of bestek;
  - b. de door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeenstemt met de werkelijkheid;
  - c. van geschatte hoeveelheden met meer dan 10% wordt afgeweken;
  - d. de normale werktijd met meer dan 10% wordt overschreden.
  - e. van de verrekenbare hoeveelheden wordt afgeweken.
 Bij afwijkingen groter dan 10% zullen opdrachtgever en opdrachtnemer een gewijzigde eenheidsprijs overeengekomen.
- 7.2. Meerwerk wordt berekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die geldt op het moment dat het meerwerk wordt verricht. Minderwerk wordt verrekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die gold op het moment van het sluiten van de overeenkomst.
- 7.3. Indien tijdens de uitvoering onvoorziene omstandigheden blijken die niet door opdrachtgever schriftelijk zijn medegedeeld en ook niet zonder onderzoek visueel waarneembaar waren voor opdrachtnemer ten tijde van het opnemen van het werk ter plaatse, zoals bijvoorbeeld zich onder het maaiveld bevinden van stenen of andere objecten, funderingsresten of moerasige gedeelten of andere grondsoorten dan zichtbaar aan de oppervlakte, heeft opdrachtnemer het recht de prijs aan te passen in verband met de extra kosten die uit deze onvoorzienbare omstandigheden voortvloeien. Gaat opdrachtgever hier niet mee akkoord dan is opdrachtnemer bevoegd de overeenkomst bij aangetekende brief met onmiddellijke ingang te ontbinden. Opdrachtgever is in dat geval niet gerechtigd tot het verhoren van enige schadevergoeding, opdrachtnemer is wel gerechtigd over te gaan tot een afrekening op grond van art. 7:764 lid 2 BW.
- 7.4. Als het saldo van het minderwerk dat van het meerwerk overtreft, mag opdrachtnemer bij de eindafrekening 10% van het verschil van de saldi bij opdrachtgever in rekening brengen. Deze bepaling geldt niet voor minderwerk dat gevolg is van een verzoek van opdrachtnemer.

Verplichtingen opdrachtnemer

- 8.1. Opdrachtgever zorgt ervoor dat opdrachtnemer tijdig kan beschikken over de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen, zoals vergunningen, ontheffingen en beschikkingen, tenzij tussen partijen schriftelijk anders is overeengekomen.
- 8.2. Opdrachtgever is verplicht onderzoek te plegen naar, en opdrachtnemer schriftelijk in te lichten omtrent alle omstandigheden, waaronder begrepen de ligging en aanwezigheid van obstakels, kabels, leidingen en overige aanwezige belemmeringen en risico's zoals onder meer, maar niet uitsluitend de toestand van de bodem en (grond)waterstand, risico's voor derden (bijvoorbeeld bij spuitwerkzaamheden), aanwezige beschermde inheemse planten en – diersoorten, perceel beperkingen (bijvoorbeeld waterwingebied) en

verontreiniging van de bodem door in het werk voorkomende bouwstoffen en objecten.

- 8.3. Opdrachtgever dient in geval van werkzaamheden waarbij ondergrondse obstakels geraakt kunnen worden, tenminste vijf werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden, doch niet eerder dan 20 werkdagen, een (KLIC) melding bij het Kadaster uit te (laten) voeren waarbij tevens, voor zover relevant, de ligging van huisaansluitingen aangevraagd worden. Opdrachtgever dient er zelf op toe te zien dat alle betrokken kabel- en leidingbeheerders reageren. Opdrachtgever stelt opdrachtnemer de resultaten van dit onderzoek ter hand voor aanvang van de werkzaamheden.
- 8.4. Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, draagt opdrachtgever zorg voor de afsluiting respectievelijk de verbrekking van alle in gebruik zijnde aansluitingen op openbare nutsvoorzieningen en eventuele andere door, over of onder het terrein lopende leidingen en/of kabels en andere obstakels en stelt hiervoor de benodigde verklaringen ter beschikking.
- 8.5. Opdrachtgever verplicht zich op verzoek van opdrachtnemer tot het geven van inzicht in de milieu hygiënische toestand van de te bewerken bodem, het afgeven van een V&G plan ontwerpfase en/of het verrichten of laten verrichten van een asbestinventarisatie door een hiertoe erkend en gecertificeerd asbest inventarisatiebureau (SC 540) en/of een bouwstoffenonderzoek.
- 8.6. Opdrachtgever is verplicht alle beletselen weg te nemen, alsmede opdrachtnemer in te lichten omtrent alle omstandigheden welke tot gevolg hebben of kunnen hebben dat de opdrachtnemer niet in staat is de opdracht binnen de in artikel 5.1 bedoelde termijn van uitvoering zo snel en goed mogelijk, alsmede zonder schade, uit te voeren.
- 8.7. Opdrachtgever draagt ervoor zorg dat het terrein waar de overeenkomst wordt uitgevoerd goed bereikbaar is volgens het inzicht van de opdrachtnemer.
- 8.8. Opdrachtgever dient zorg te dragen voor het schoonmaken en schoonhouden van de openbare weg voor, tijdens en na werkzaamheden waarbij de openbare weg gebruikt wordt voor de werkzaamheden.
- 8.9. Indien door opdrachtgever aangeleverde materialen op enigerlei wijze vervuild blijken te zijn, waardoor opdrachtnemer extra kosten moet maken, zijn de kosten voor rekening van opdrachtgever.
- 8.10. Door opdrachtgever aangedragen of in opdracht van opdrachtgever af te voeren zaken blijven eigendom en dus voor rekening en risico van opdrachtgever.
- 8.11. Tenzij anders is overeengekomen is opdrachtnemer verantwoordelijk voor het eventueel afvoeren van bij de uitvoering van de overeenkomst vrijgekomen zaken zoals grond en afval.
- 8.12. Opdrachtgever is verantwoordelijk voor het aanleveren van gegevens over de (milieu) kwaliteit van de door opdrachtnemer te ontgraven of te bewerken bodems, dan wel van het door opdrachtnemer te vervoeren materiaal.
- 8.13. De kosten van bemonstering en analyses van te ontgraven, te vervoeren, te bewerken of te storten zaken zijn voor rekening van de opdrachtgever, tenzij dit schriftelijk anders is overeengekomen.
- 8.14. Indien opdrachtgever niet heeft voldaan of kan voldoen aan zijn verplichtingen uit dit artikel, dient hij dit onmiddellijk, doch uiterlijk vijf werkdagen voor aanvang van de overeenkomst, schriftelijk aan opdrachtnemer kenbaar te maken.

Oplevering van het werk

- 9.1. Het werk wordt als opgeleverd beschouwd wanneer:
  - a. opdrachtgever het werk heeft goedgekeurd;
  - b. het werk door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk in gebruik dan wordt dat gedeelte als opgeleverd beschouwd;

c. opdrachtnemer aan opdrachtgever schriftelijk heeft meegedeeld dat het werk voltooid is en opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of het werk al dan niet is goedgekeurd;

d. opdrachtgever het werk niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of na geleverd en die ingebruikname van het werk niet in de weg staan.

9.2. Keurt opdrachtgever het werk niet goed, dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer.

9.3. Keurt opdrachtgever het werk niet goed, dan zal hij opdrachtnemer in de gelegenheid stellen het werk opnieuw op te leveren. Hij dient opdrachtnemer hierbij een redelijke termijn te gunnen. De bepalingen van dit artikel zijn daarop opnieuw van toepassing.

Huur

10.1. Opdrachtnemer, zijnde verhuurder, verbindt zich het overeengekomen huurobject in goede staat ter beschikking te stellen voor de overeengekomen huurperiode, gelijk de opdrachtgever, zijnde huurder, verplicht is het materieel aan te nemen met inachtneming van de overeengekomen termijn en eventueel overeengekomen opzegtermijn.

10.2. Bij het in ontvangst nemen van het huurobject dient opdrachtgever zorgvuldig het huurobject op deugdelijkheid, gaafheid en volledigheid te onderzoeken. Indien opdrachtgever daarbij gebreken of tekorten ontdekt, dient hij deze direct schriftelijk aan opdrachtnemer te melden.

10.3. Meeruren worden doorberekend, minderuren worden niet verrekend tenzij schriftelijk anders overeengekomen.

10.4. Opdrachtgever is verplicht het huurobject te gebruiken uitsluitend binnen het kader waarvoor het huurobject naar zijn aard geschikt is en alleen voor het doel waarvoor het gehuurd is.

10.5. Opdrachtgever gebruikt het huurobject met het in acht nemen van de aanwijzingen, die opdrachtnemer hem door middel van instructieboeken e.d. of anderszins verstrekt. Opdrachtgever verklaart voldoende ervaring en deskundigheid te hebben met betrekking tot het huurobject.

10.6. Opdrachtgever inspecteert het huurobject doorlopend op de goede werking en, voor zover niet anders is overeengekomen, verricht hij tijdig het benodigde dagelijks onderhoud voor behoud van de goede werking, één en ander conform de specificaties van de fabrikant.

10.7. De kosten van onderhoud en reparatie, alles voor zover deze het gevolg zijn van normale slijtage bij een behoorlijk gebruik in overeenstemming met de bestemming, zijn voor rekening van opdrachtnemer.

10.8. Opdrachtgever treft alle redelijke maatregelen ter voorkoming van beschadiging en/of verlies van het huurobject.

10.9. Opdrachtgever dient alle gebruikelijke maatregelen te nemen om diefstal van het huurobject te voorkomen. Opdrachtgever is aansprakelijk voor diefstal en verduistering van het huurobject.

10.10. Opdrachtgever is zelf verantwoordelijk voor deskundigheid van de machinist voor het bedienen van het materieel en opdrachtgever is verantwoordelijk voor instructie van de machinist.

10.11. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, hoe ook genaamd en hoe ook aan het huurobject toegebracht of ontstaan tijdens de huurperiode. Na ontdekking van een gebrek, tekort of beschadiging aan het huurobject, zet opdrachtgever het gebruik ervan niet voort dan na overleg met opdrachtnemer. Laat opdrachtgever (tijdig) overleg met opdrachtnemer na, dan komt of blijft schade als gevolg van voortgezet gebruik voor rekening van opdrachtgever.

10.12. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, hoe dan ook

genaamd en hoe ook door het huurobject toegebracht of ontstaan aan zichtbare en niet-zichtbare roerende of niet-roerende zaken/eigendommen van derden (bv. ondergrondse kabels en leidingen).

10.13. Opdrachtgever of machinist die het gehuurde object komt halen bij de opdrachtnemer dient zich te legitimeren met een geldig legitimatiebewijs.

10.14. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade aan of door het verhuurde tijdens transporten, dus ook tussentijds, die door of in opdracht van opdrachtgever worden uitgevoerd, hoe en door wie dan ook ontstaan.

10.15. Wanneer opdrachtnemer of diens gemachtigde de soort en het aantal gemaakte verhuuren op werkbonden registreert, worden deze wekelijks opgemaakt en door beide partijen voor akkoord ondertekend. Maakt opdrachtgever of diens gemachtigde geen gebruik van de geboden gelegenheid tot ondertekening, dan wordt opdrachtgever geacht zich met de inhoud van de werkbonden te verenigen.

10.16. Het is opdrachtgever verboden het huurobject in huur, onderhuur, gebruik of anderszins aan derden ter beschikking te stellen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtnemer.

10.17. Opdrachtgever dient door hem ingehuurd materieel voor 15.00 uur af te melden bij opdrachtnemer indien dit materieel de volgende dag niet meer ingehuurd wordt. Zo niet, dan brengt opdrachtnemer een extra dag huur bij opdrachtgever van ingehuurd materieel in rekening.

10.18. Bij niet tijdige terug levering van het (gehuurde) materieel na afloop van de huurperiode is de opdrachtgever verplicht de schade voortvloeiende uit deze overschrijding aan opdrachtnemer te vergoeden.

10.19. De huurperiode wordt vastgesteld in één of meer hele dagen en vangt aan op de dag van aflevering van het huurobject en eindigt op de dag, waarop het huurobject compleet door de opdrachtnemer in ontvangst is genomen.

10.20. Indien niet anders is overeengekomen zijn de prijzen van verhuur exclusief brandstofkosten en aan- en afvoerkosten.

10.21. Wanneer opdrachtgever het door hem gehuurde werkmaterieel verzekert dient de verzekeringsdekking tenminste gelijkwaardig te zijn aan de voorwaarden van de Nederlandse Beurspolis voor Landmateriaal 2006, rubriek 4.1.1: Casco Standaard en rubriek 4.2.2: Aansprakelijkheid Uitgebreid.

10.22. Wanneer opdrachtgever het door hem gebruikte werkmaterieel verzekert, moet de aansprakelijkheidsverzekering voor het ingehuurde materieel de opdrachtnemer in haar hoedanigheid van opdrachtgever/houder van het werkmaterieel, meeverzekeren. Opdrachtgever verleent uitdrukkelijk en onherroepelijk toestemming aan opdrachtnemer om aan die verzekering rechten te ontnemen. Indien dit lid niet wordt nagekomen of opdrachtgever een andere verplichting in dit artikel niet is nagekomen, en opdrachtnemer door een derde aangesproken wordt tot het betalen van enige schadevergoeding, is opdrachtgever verplicht opdrachtnemer volledig te vrijwaren en opdrachtnemer alles te vergoeden wat opdrachtnemer aan deze derde moet voldoen.

10.23. Opdrachtgever betaalt bij enig evenement in relatie tot het huurobject waarbij een beroep wordt gedaan op de verzekering van de opdrachtnemer, het totale eigen risico en alle daaruit voortvloeiende schade.

Aansprakelijkheid

11.1. Behoudens voor zover sprake is van opzet of grove schuld is iedere aansprakelijkheid van opdrachtnemer uit welke hoofde of terzake waarvan dan ook, beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval uit hoofde van de aansprakelijkheidsverzekering

van opdrachtnemer door de verzekeraar wordt uitgekeerd, vermeerderd met het bedrag van het eigen risico dat volgens de polis(voorwaarden) niet ten laste van de verzekeraar is. Desgevraagd zal de opdrachtnemer over de (dekking van de) aansprakelijkheidsverzekering informatie verschaffen.

11.2. Indien opdrachtnemer geen aansprakelijkheidsverzekering heeft afgesloten of de verzekeraar om wat voor reden dan ook geen dekking verleent, is behoudens en voor zover sprake is van opzet of grove schuld, iedere aansprakelijkheid beperkt tot het bedrag dat gelijk zal zijn aan het factuurbedrag (exclusief BTW) dat aan opdrachtnemer verschuldigd is geworden ingevolge de overeenkomst terzake waarvan de opdrachtnemer aansprakelijk is gesteld, met een maximum van € 10.000,-

11.3. Onder opzet of grove schuld in de zin van deze cumelatorvoorwaarden wordt verstaan opzet of grove schuld van de organen van de opdrachtnemer of met de leiding van haar onderneming belaste personen, leidinggevende ondergeschikten daaronder mede begrepen.

Vrijwaring

12.1. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer tegen alle aanspraken van derden, de redelijke kosten van juridische bijstand daaronder mede begrepen, die samenhangen met of voortvloeien uit de werkzaamheden voor opdrachtgever verricht, behoudens opzet of grove schuld van opdrachtnemer en met inachtneming van hetgeen in artikel 12.2 is bepaald.

12.2. De vrijwaring geldt slechts voor het bedrag dat, om welke reden dan ook, niet door een aansprakelijkheidsverzekering van opdrachtnemer wordt uitgekeerd.

Reclames

13.1. Zichtbare gebreken dienen binnen 24 uur na feitelijke afgifte van de zaak of oplevering van het werk schriftelijk aan opdrachtnemer gemeld te worden.

13.2. Overige gebreken dienen schriftelijk te worden gemeld binnen de bewaarde tijd nadat deze zijn ontdekt of redelijkerwijs hadden moeten zijn ontdekt.

13.3. Na het verstrijken van deze termijnen vervalt het recht zich op het gebrek te mogen beroepen.

13.4. Het indienen van reclame heeft de betalingsverplichting niet op.

13.5. Het is opdrachtnemer uitdrukkelijk toegestaan bij de uitvoering van de werkzaamheden af te wijken van een eerder uitgebracht advies, verstrekt plan of tekening, aangezien dit advies, verstrekt plan of tekening een uitvoeringsplan is dat opgesteld is voor aanvang van de werkzaamheden, en tijdens de werkzaamheden het soms dienstig kan zijn wijzigingen door te voeren.

13.6. Het recht op reclame verjaart na verloop van één jaar na beëindiging van de werkzaamheden of oplevering van het werk.

Betaling

14.1. Opdrachtnemer heeft het recht periodiek, dan wel na de voltooiing van het werk, te factureren. Opdrachtnemer kan (gedeeltelijke) vooruitbetaling van de overeengekomen prijs verlangen. Tenzij een andere betalingstermijn is aangegeven dient betaling te geschieden binnen 30 dagen na de factuurdatum op een door opdrachtnemer aan te wijzen bankrekening, alles zonder enig recht op korting, opschorting of verrekening.

14.2. Indien opdrachtgever niet binnen de termijn zoals genoemd artikel 14.1 heeft betaald, is hij van rechtswege in verzuim zonder dat een nadere ingebrekestelling is vereist. Opdrachtnemer heeft recht op vergoeding van de wettelijke handelsrente met ingang van de dag waarop de betaling uiterlijk had moeten plaatsvinden.

14.3. De volledige vordering tot betaling is onmiddellijk opeisbaar als:

- een betalingstermijn is overschreden;
- opdrachtgever failliet is gegaan, surseance van betaling aanvraagt, of is toegelaten tot een schuldsanering;
- beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever is gelegd;
- de opdrachtnemer (vennootschap) wordt ontbonden;
- de opdrachtnemer (natuurlijk persoon) onder curatele wordt gesteld of overlijdt.

Eigendomsvoorbehoud en retentierecht

15.1. Opdrachtnemer blijft eigenaar van alle geleverde of anderszins ter beschikking gestelde zaken, alsmede de daarmee tot stand gebrachte werken, alsmede van nog te leveren zaken totdat de navolgende vorderingen zijn voldaan:

- vorderingen betreffende de tegenprestatie voor door opdrachtnemer aan opdrachtgever krachtens overeenkomst geleverde of te leveren zaken, of
- krachtens een zodanige overeenkomst tevens ten behoeve van opdrachtgever verrichte of te verrichten werkzaamheden, alsmede
- ter zake van de vorderingen wegens tekortschieten in de nakoming van zodanige overeenkomsten.

15.2. Opdrachtgever is verplicht zich te onthouden van iedere handeling die aan voornoemd eigendomsvoorbehoud afbreuk doet, zoals het vestigen van een pandrecht, overdracht aan een derde, verkoop of montage.

15.3. Opdrachtnemer heeft een retentierecht op aan hem ter bewerking, reparatie of bewaring aangeboden zaken. In geval opdrachtnemer daarop een beroep doet, vervalt dat recht niet door het stellen van zekerheid door opdrachtgever.

Rechtsforum

16.1. Op alle overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing.

16.2. Geschillen zullen worden beslecht door de plaatselijk bevoegde rechter in de vestiging plaats van opdrachtnemer. Het is opdrachtnemer echter toegestaan zich te wenden tot de rechter die bevoegd is in de woonplaats van opdrachtgever.

16.3. Partijen kunnen schriftelijk een andere vorm van geschillenbeslechting zoals bijvoorbeeld arbitrage of mediation overeenkomen.